مطبعه و اداره خانهٔ ﴿ اختر ﴾
در خان والده در دائرهٔ مخصوصه است
درکارهای متعلق باداره به آقا محمد طاهر
رجوع میشود ٭
اسامیٔ وکلای کرام در ممالك دور و نزدیك
کاهی درصفحهٔ آخرین نکاشته خواهد شد ٭
روزچهارشنبه ۷ جمادی‌الاولی سنه ۱۲۹۸
۲۵ مارت رومی و ٦ ماه اوریل ۱۸۸۱

اختر

﴿ تعرفهٔ بدلات سالیانه ﴾
دارالسعادهٔ اسلامبول ۰۳ مجیدی سیم
دیکر ممالك محروسهٔ عثمانیه ۷۵ قروش صاغ
ممالك محروسهٔ ایران ۲۵ قران
ممالك هندوستان و بنادر ۱۵ روپی نقره
ممالك روس وقفقاز ۱۵ روبل کاغذی
ممالك اروپ و عربستان ۲۵ فرانك
یك نسخه ٦۰ پاره‌است
اجرت پوست همه جابعهدهٔ اداره‌است ٭

﴿ این نامه ازهرکونه‌وقایع و اخبار و از سیاسیات و پولیتیك و علم و ادب و دیکر منافع عامه سخن می‌کوید ٭ هفتهٔ یکبارطبع می‌شود ٭ اوراق ﴾
﴿ و نوشتجات سودمند را بامتنان می پذیرد ٭ درنوشتن کاغذهایی که‌ازخارج میرسد اداره‌آزاداست ٭ کاغذی‌را که نوشته نمی شود ﴾
﴿ صاحبش نباید استرداد بکند ٭ کاغذهایی که پول پوست ندارد قبول نخواهدشد ٭ ﴾

تلکرافها

﴿ ازاتن ۲۹ ربیع‌الاخر ﴾ بموجب دستورالعمل اعلاحضرت پادشاه یونان امروز مجلس مبعوثان تعطیل شد ٭

ازجانب دولت یونان عنوان یادشاهیٔ حکمران رومانیا پذیرفته‌شده‌است ٭

﴿ ازلندن ایضاً ﴾ دیروز شایع شده‌بود که (لورد بکونسفیلد) ازناخوشی که‌داشت کمی بهبودی‌حاصل نموده‌است یعنی ازدردسینه که‌خیلی مضطرب بود قدری افاقت حاصل کرده‌است ٭ ناخوشیٔ لورد مشارالیه خیلی سنکین‌است‌بدرجهٔ که‌میتواند جای اندیشه بشود ٭

﴿ ازلندن ایضاً ﴾ بموجب‌تلکرافنامهٔ بمبیٔ امروز دراخبار نامهای‌لندن‌نشرشده‌است که ٭ محمد عاصم نام ازامرای افغانستان برضد ایوب خان حکمران هرات بیرق اختلال برا فراشته مهیای کار زارشده‌است ٭ نیاز محمدنام سرتیپ که‌سمت سرداریٔ عساکر موجودهٔ قندهاررا داشت‌نیز دراین اختلال بمحمدعاصم یاری ومعاونت مینماید ٭ بمناسبت همین اختلال که‌برضد ایوب‌خان آماده شده است حکومت امیر عبدالرحمن خان که‌متفق دولت انکلیس است درافغانستان تقویت وتعمیم حاصل خواهد نمود ٭

﴿ ازلندن سلخ ربیع الاخر ﴾ روزنامهٔ تایمس درنسخهٔ امروزیٔ خود مقالهٔ نوشته ضمنا سخن‌ازوضع اروپ شرقی بمیان آورده میکوید امیدواری حاصل است که‌دولت یونان نصایح متحدهٔ اروپ‌را بپذیرد ٭

﴿ ازلندن ایضاً ﴾ بموجب تلکرافنامهٔ قندهار که‌دیروز درلندن نشرکرده شده‌است ٭ هواخواهان امیر عبدالرحمن خان هرات‌را ضبط وایوب‌خان‌را دستکیر نموده‌اند ٭

﴿ اختر ﴾

ازلندن وسایر ممالك‌اروپ تاکنون خبر موثقی دراینباب نرسیده است و بنابراین میتوان کفت که‌این خبر ازجملهٔ اراجیف است وطرف اعتنا نیست ٭

﴿ از پاریس ایضاً ﴾ درمجلس مبعوثان فرانسه قرارداده‌شد درتاریخ دوم ماه کانون اول سال ۱۸۵۱ میلادی که‌ناپلیون‌سوم خودراجبرا بعنوان ایمپراتوری فرانسه اعلان مینمود کسانی‌را که‌برضد ایمپراتوریٔ ناپلیون مشارالیه بوده‌وازآن جهت کرفتار مصائب وخسارت شده‌بودند معادل شش‌ملیون فرانك تضمینات داده‌شود ٭

﴿ از پترسبورك ۱ جمادی‌الاول ﴾ بموجب یك‌قطعه فرمان ایمپراتور تازه که‌دیروز نشر واعلان کرده‌شد در پترسبورك بطور انتخاب یك‌مجلس بلدی تشکیل خواهد یافت ٭ بنابراین باهالیٔ پای‌تخت حقوق انتخاب داده شده‌است وبدین سبب صاحبان املاك ومستاجرین مستفید خواهندشد ٭

ولی‌تدبیرمذکور درمقام تجربه باید اعادهٔ آسایش درشهر پای‌تخت بطور موقت بکار برده شده‌است ٭

﴿ ازلندن ۱ جمادی‌الاولی ﴾ اخبارنامهٔ (استاندارد) میکوید ٭ دراین ایام که‌تابستان نزدیك شده‌است ایمپراتورهای المان‌واستریاوروس در(امس) باهمدیکر ملاقات خواهند نمود ٭

﴿ از برلین‌ایضاً ﴾ ازجانب (مسیو و یند هورست) تکلیفنامهٔ بمجلس مبعوثان تقدیم شده ضمنا ازمجلس خواهش نموده‌است در بارهٔ کسانیکه قصدجان پادشاهان وایمپراتور هارا میکنند یك نوع تدبیر عمومی بکار برده‌شود ٭

﴿ ازقسطنطین ایضاً ﴾ روزپیشتری جمعی ازعربهای تونس درحدود جزایر یك موقع عسکریٔ فرانسه‌یورش برده ازعساکر مذکوره چهار نفر تلف نموده‌اند ٭ محض بورود این خبرازجانب حکومت فرانسه یك‌فوج ازعساکر (زحاف) باچند عراده توپ و یك خسته خانهٔ سیار بحدود تونس فرستاده‌شده‌است ٭

﴿ ازاتن ایضا ﴾ ازجانب دولتهای بزرك در باب مذاکرات مسئلهٔ حدود که‌دراسلامبول جاری میشود تاکنون یونانستان بطور رسمی چیزی بیان نشده‌است ٭ ازقراریکه مظنون است تاحال‌ازجانب دولتها قراری داده‌نشده است ٭ عثمانیها غلوص‌را بوضع تدافعی کذاشته اند ٭

﴿ از پاریس ایضاً ﴾ بموجب‌خبرهایی که‌ازجزایر رسیده‌است درمیان عربهای‌تونس‌وعساکر جزایر که‌برای نکاهداریٔ عربهای جزایر ازتسلط عربهای تونس بحدود فرستاده شده‌بود جنك سختی رو یداده ولی سبب جنك اعراب تونس بوده‌اند ٭

روزنامهای پاریس بهمین جهت حکومت فرانسه را یادآوری میکنند که در باب مسئلهٔ تونس لازم است حرکت فعالانه بکار برده شود.

﴿ ازاسماعیلیه ایضاً ﴾ از روز بیست ویکم ماه مارس فرنکی تا آخر ماه مذکور درظرف ده روز ازقنال سویش نود وچهار فروند کشتی گذشته از کشتیهای مذکور معادل یك ملیون وششصد وهشتاد هزار فرانك رسم مرور کرفته شده است .

﴿ ازجزایر ایضاً ﴾ فلاترنام سرتیپ فرانسوی که باجمعی ازعساکر فرانسه مامور بتعیین کذرکاه خط راه آهنی که متصور بود در (صحرای کبیر) ساخته شود درموقع (حیدر) نام ازجانب عشایر بومی درمعرض تلف افتاده سی نفر که ازآ نورطهٔ قتال جان بدر برده بودند نیز ازجانب قبیلهٔ (توارغ) محصور شده اند .

بمجرد ورود این خبر فورا ازموقع (اوارغلا) قوت امدادی بیاری وتخلیص محصورین فرستاده شده است .

﴿ از پاریس ایضاً ﴾ ازقرار یکه روایت میشود اینروزها درمجلس مبعوثان در باب مسئلهٔ تونس سؤالی کرده خواهدشد .

﴿ ازلندن ۱ جمادی‌الاول ﴾ ناخوشی (لورد بیکونسفیلد) رئیس وزرای سابق انکلستان نسبت بدیروز چندان خوب نیست علت (نقریس) که داشت بالا میکیرد . دولت انکلیس امروز عنوان پادشاهیٔ حکمران رومانیارا بطور رسمی تصدیق نموده است .

روزنامهٔ (دیلی نیوز) میکوید . صورت قراردادی که درباب انجام دادن مسئلهٔ حدود یونانستان ازجانب مجلس مذاکرهٔ هیئت سفرای مقیمین اسلامبول اشعار شده بود در بارانکلستان باتفاق آراء پذیرفته اند .

﴿ ازازمیر ۲ جمادی الاول ﴾ امروز یك ساعت ونیم ازظهر رفته درجزیرهٔ (ساقز) زلزلهٔ بسیار سختی واقع شده سه ربع قصبهٔ ساقز خراب کردیده است . مقدار تلفات اکرچه تاکنون معلوم نیست ولی ازقرار تخمین خیلی باید بشود .

درقصبه (چشمه) که در پیشکاه (ساقز) واقع است ونیز درسایر دهات جزیره خیلی خسارت وارد آمده است .

کشتیهای جنکی عثمانی وفرانسه که درپیشکاه ازمیر درسر لنکر بودند آذوقه وسایر لوازم اعانه حمل شده بجزیرهٔ مذکور فرستاده شده اند .

﴿ از پترسبورك ایضاً ﴾ پرنس کیغا سفیر رومانیا مقیم پترسبورك بعلت سرمازدکی وفات نموده است .

﴿ ازجزایر ۱ جمادی‌الاول ﴾ درحدود جزایر دیروزرا جنکی واقع نشده است . جنکی که پریروز واقع کردید خیلی سخت وخونریز بود چنانکه یازده ساعت جنك امتداد نمود .

قبائل قرومیر نیز دراین جنك همراهی نموده است . سایر عشایر ازداخل شدن بجنك درحالت تردد بوده اند . عشایر تونس که نزدیك بحدود هستند آماده این میباشند که یك اشارت هیئت اتحادی تشکیل نمایند .

بعساکر فرانسه قوت الظهر وخیلی مهمات جنك فرستاده شده اکنون مرکز عساکر مذکوره درموقع (الایشون) است .

﴿ ازاتن ۳ جمادی‌الاولی ﴾ فردا درمیدان کودی نام ازجانب عساکر یونان رسم عرض لشکری بعمل آورده شده ازجانب اعلا حضرت پادشاه یونان بعساکر مذکوره بیرقها داده خواهد شد . پس ازختام رسم عرض لشکر قشون مذکور بجانب حدود کسیل کرده خواهدشد .

عساکر ملیهٔ یونان نیز بزیر سلاح خواسته شده است . حکومت بازشدن مجلس مبعوثان را بطور فوق العاده لازم نمیداند چه مجلس مذکور خود برای اجرای تمامیهٔ قرار داد کونفرانس برلین رای داده حکومت را ماذون داشته است .

﴿ ازاتن ٤ جمادی‌الاولی ﴾ دیروز ازجانب وزارت خارجیهٔ یونان بسفرای دولت مشارالیها که در پای تخت دولتهای بزرك اقامت دارند یك قطعه تحریرات عمومی فرستاده شده ضمنا اطلاع داده شده است که . دولت یونان تکالیف دولت عثمانی را که درباب واکذار نمودن اراضی ازقطعهٔ (تسالیا) و(اپیر) کرده شده است بوجهی نتواند پذیرفت . اسباب وجهات این عدم قبول را نیز یکان یکان اظهار داشته است .

امروز بعدازظهر اعلا حضرت پادشاه یونان درسم عرض لشکریهٔ سه تیپ ازعساکر یونان که هنوز دراتن بوده اند حاضرخواهدشد . پس ازختام عرض لشکر آنان را نیز بیرق داده درظرف این هفته دستورالعمل حرکت بجانب حدود خواهد داد . تنها عساکرخاصه دراتن خواهند ماند .

داخلیه

ازجانب دولت علیهٔ عثمانی بعالیجاه مجدت همراه عمدة التجار حاجی محمد باقر آقا تاجر اصفهانی یکقطعه نشان ذیشان مجیدی ازدرجهٔ چهارم .

بعالیجاه عمدة التجار آقامیرزا علی اکبر آقا تاجر اصفهانی نیز چهارم درجهٔ نشان ذیشان مذکور اعطا کردیده است .

جناب دولتمآب درویش پاشا بمراهی سعادتمآب عارف پاشای فریق وعزتمآب بدری بیك باواپور همایون (اسماعیل) نام ازدرسعادت بجانب غلوص حرکت نموده اند .

واپور همایون (کلیك) نام نیز ازلنکرکاه (مدانیه) و (کلیك) بادوفوج ازعساکر شاهانه برای رفتن (غلوص) حرکت نموده است .

ضیا بیك نام فرزند سیزده ساله عزتمآب حاجی عمر افندی مدیر محاسبات عتیقهٔ وزارت جلیلهٔ جنك که دراسکدار در محلهٔ (سلیمیه) ساکن هستند ازچندروز باینطرف غائب ونایاب شده است ازجستجوهای متوالیه نیز تاکنون نتیجهٔ حاصل نشده است .

واپور همایون (طلیعه) نام درحالتیکه حامل قدری مهمات جنك بود ازلنکرکاه درسعادت حرکت نموده عازم (قلعهٔ سلطانیه) کردیده است .

روزنامهٔ (استانبول) میکوید . پانزده نفر ازاهالی ارناؤدستان تحت الحفظ (باقراول) ازسلانیك بدرسعادت فرستاده شده اند .

(مسیو برترا) نام المان که ازچندی بایطرف برای استخدام در ماموریت مشاوریٔ ادارهٔ رسوما ت مخصوصا از المان خواسته شده چندی قبل وارد درسعادت گردیده بود دیروز بادارهٔ رسومات برای دید رفته از فردا وباپس فردا بماموریت خود مباشرت خواهدنمود .

جناب عطوفتمآب ادیب افندی امین رسومات پارهٔ اصلاحات لازم را که برای انتظام عمل ادارهٔ رسومات ترتیب داده‌اند دراین نزدیکی پس از مشاوره بامامور مومی الیه بموقع اجرا خواهد آورد .

(ترجمان حقیقت)

روزنامهٔ (وقت) میکوید . بموجب خبرهایی که ازبغداد رسیده‌است برای کرفتن جلو تعرضات عشایر (هموند) ازجانب ولایت بغداد دربعض مواقع باستیان واستحکامات ساخته شده درآنجاها مقدارکافی ازعساکر اردوی همایون ششم بطور قراول گذاشته شده‌است . ازجانب کوماندانیٔ اردوی همایون ششم برای حصول امنیت وآسایش داخلی اینکونه تدابیر مؤثر وصواب بکار برده شده‌است . و بدینوسیله یکدرجه جلوه تاخت وتاز عشایر مذکوره هم کرفته شده‌است .

روز پنجسنبهٔ کذشته درمحلهٔ (صماتیه) ازجانب مامورین ضابطه پی برده شده‌است که در یکخانه یك کومپانیٔ دزد باقدری مال مسروقه پنهان شده اند لهذا مامورین ضابطه بخانهٔ مذکور ریخته سه نفر ازدزدها را باقدری مال مسروق بچنك آورده‌اند .

ازجانب دولت علیهٔ ایران بجناب مقرب الخاقان حاجی میرزا حسیخان کارپرداز اول دولت مشارالیها مقیم طربزون یك قطعه نشان شیروخورشید ازدرجهٔ دوم اعطا فرموده شده‌است .

﴿دزدیها که درظرف یکهفته دراسلامبول واقع شده‌است وشنیده‌ایم﴾

شب یکشنبهٔ کذشته دراسکدار بخانهٔ غالب افندی نام دزد داخل شده مبلغ دویست عدد لیرانقد وقدری اوانی واشیاء کرانبها بسرقت برده‌اند .

نیز درشب مذکور درمیان بازار مار پیچ فروشان بیك مکازه دزد داخل شده درحالتیکه میخواستند صندوق آهن را بشکنند پاسبان بازار خبردار شده بقراولخانهٔ که درآن نزدیکی هست خبرداده بادوسه نفر ضبطیه بسردزدها رسیده دزدان بنای مقابله ومقاتله کذاشته پاسبان مذکور را بایك نفر ضبطیه زخمدار نموده ازرفقای خودشان نیز یکی را باشتباه مجروح نموده اند ولی آخرکار راه فرار نیافته درچنك ضابطه کرفتارکردیده اند .

روزپنجشنبهٔ کذشته یك نفر صراف درحالتیکه درنزد خود دو یست وچهل لیرا پول نقد داشته واز یك اوغلی میکذشته است پنج نفر دزد بسر صراف مذکور باچوب دست ریخته صراف بیچاره بانواع مشقت بیك دکان بقالی ملتجی شده دزدان بدکان مذکور چندتیر طپانچه خالی نموده فرار نموده‌اند . ولی کلولهٔ طپانچه‌ها بکسی نخورده است .

روز شنبهٔ کذشته درهنکامیکه درخان (کاروانسرا) بورس (صرافی) تازه باز میشد چندنفر دزد بایك جوال خواسته بودند ازدربیرون بشوند کاروانسرادار آنانرا دیده داد میزند ازاطراف ریخته دونفر ازدزدهارا باجوال مذکور که درجوفش خیلی پول نقد بود کرفتار نموده بعد معلوم کردیده است که شب صندوق آهنی را که درمربهٔ فوقانی دریك حجرهٔ بودشکسته پول موجودرا بجوال مذکورخالی نموده میخواسته‌اند ازمیان ببرند ممکن نشده چنك افتاده‌اند .

روزنامهٔ (کوریه دوریان) درنسخهٔ روز شنبهٔ کذشته میکوید . ماپیوسته معتقداین بودیم که . مسئلهٔ حدود یونان بصلح ومسالمت انجام پذیر نتواندشد اکرچه شایعاتی که اکنون درمیان است برخلاف افکارما بنظر میآید ولی ما بازافکار خودمانرا تغییر نداده درسخن نخستین خود ثابت هستیم . سفرا حسیات قومیه‌را معتنا نشمرده بیکدرجه‌در بارهٔ بابعالی اظهار سخت کیری نمودند که بدین سبب بابعالی بواکذار نمودن قسمت بسیاری ازقطعهٔ تسالیا همراهی نموده است . حال آنکه افکار ونیات اهالی جاهایی که بتصور دیپلوماتها یونانستان واکذار کرده خواهدشد بکلی برضد یونانیان است واین افکار ونیات خود شانرا اهالی مذکوره روز بروز بمقاومت خودشان درمقابل یونانیان ظاهر میسازند . هرکاه یونانیان بضبط جاهای مذکوره اقدام نمایند اهالی آنهارا بکلوله وشمشیر پذیرایی خواهند کرد . بسیاری ازاهالی آن قطعات ملت (لاتین) هستند که بهیچ وجه یونانی بودن را قبول نمیکنند .

چون اهالی مذکوره از روز نخستین درشعب وجبال آن قطعه تمکن نموده اند بنابراین یونانیان آنان را ازمساکن خود شان بسهولت وآسانی نمیتوانند اخراج نمایند . حال آنکه مسلمانان نیز ازآنها یاری ومعاونت خواهندنمود .

بابعالی هر چند که دراینباب هرکونه جانفشانیهارا پذیرفته است ولی بازنتیجهٔ ناکوار وقوع مجادلهٔ را که محض ازاصرار وعناد اروپ که در باب نکاهداری منافع یونان بکار میبرند حاصل تواندشد اغماض نتواندکرد .

کذشته ازاینها ارناؤدها ازچندی بایطرف باملت لاتین بنای اتحاد ومناسبات متفقانه کذاشته میکویند (اینك امروز تسالیا یونانستان داده میشود فردا است که نوبت بماخواهد رسیدا کنون منافع ملیٔ ما مقتضی این است که ازملت لاتین یاری نماییم و برای تامین آیندهٔ خودمان ازمعاونت آنان پای عقب نکذاریم . زیرامنافع آنهابامنافع مایکی است . دولت عثمانی باخلاق ملیٔ ما وهمسایکان ما مداخله نمیکند . ولی درصورتیکه حکومت ما بیونانیان برسد آنوقت ملیت لاتین وارناؤد محو شده همه بنام یونانی یاد خواهیم شد . درحالتیکه ما اکنون تبعهٔ دولت عثمانی هستیم یونانیان مارا بحالت خود نکذاشته میخواهند مارا یونانی بکنند درصورتیکه تابع یونان شدیم چها که نخواهند کرد مارا جبرا یونانی خواهندنمود)

یونانستان باین نکات برخورده واین است بعلاوهٔ اینکه بقدرششصد هزارمیل مربع اراضی که از تسالیا میخواهد داده شدن قسمت بزرکی ازقطعهٔ (اپیر) را نیز منظور داشته‌است .

با عتقاد ما با اینکه یونانستان بدین حساب بقدر دو ایالت اراضی را تازه مالك خواهد شد باز امیدواری نیست که اساس حکومت یونان ازاین توسیع ملك استحکام پذیرد .

مابا این احتمالات که بیان نمودیم چنان میپنداریم بعضی ازدولتهای اروپ که بنام منافع وآسایش اروپ پای مداخله دراین مسئله پیش کذاشته انداخرالامر ناچارازمداخله بجنکی که درمیان لاتین ها وارناؤدها ویونانیان واقع خواهد شد کردیده

سبب وقوع نتائج ناگواری در آینده باشند •

درباب مسئلهٔ یونان ونتیجهٔ مذاکرات سفرا تاکنون اخبارنامها هرچه نوشته ومینویسند همگی ازقبیل حدسیات است • زیرا چنانکه معلوم‌است مذاکرات مجلس بطور بسیار پنهانی جاری میشود که این‌یکی ازاساس شرائط مجلس مذاکره است وآنچه مانیز درنسخهای گذشته ازاخبارنامها نقل نموده ایم طرف اعتنا وصحت نتواندشد اکنون نتیجهٔ مذاکرات‌را چند روزی است که هیئت سفرا بدولتهای‌متبوعهٔ‌خودشان نوشته منتظر جواب‌هستند • ازقراریکه معلوم است دولتها نیز اکنون را در اینباب بادولت یونان درمذاکرات هستند پس از اتمام مذاکرات ازجانب دولتها دستورالعمل بهیئت سفرا وارد شده از قرار داد مجلس آنوقت احتمال میرود که اطلاع درست‌حاصل بشود •

ازجانب دولت یونان ازخشکی یك قطعه تورپیل (نقب دریایی) به لنکرکاه (ناردء) فرستاده شده تورپیل مذکور درخلیج ناردء درزرآب ترتیب داده شده است • واین حرکت دولت‌مشارالیها ازجانب سفیر دولت علیهٔ عثمانی مقیم اتن پروتست کرده‌شده‌است •

(وقت)

(زلزله درجزیرهٔ ساقز)

بموجب خبرهای تلگرافی که ازجزیرهٔ ساقز رسیده‌است روز یکشنبهٔ گذشته طرف عصر درجزیرهٔ مذکور زلزلهٔ بسیارسخت وهولناکی واقع شده زلزله شب مذکور برقرار بوده همهٔ دهات وقصبه‌های جزیرهٔ مذکور خراب وسه قسمت جزیرهٔ مذکور نیز ویران‌گردیده است • بموجب تلگرافنامهٔ که از جانب والیگریٔ جزایر دریای‌سفید رسیده است کسانیکه ازاهالی‌جزیره از این بلای ناگهانی رهایی جسته وبمناسبت ویران‌شدن خانه ومساکن خودشان‌گرسنه‌وبرهنه مانده‌اند بیش ازسی‌هزارنفر بوده‌است • بنابراین اعلاحضرت اقدس پادشاهی که حامیٔ‌مشفق‌عموم تبعه وزیردستان میباشند بمجرد ورود این‌خبر ملالت‌اثر بسمع ماکفان حضورهمایون فورا وبلا تاخیر ارادهٔ سنیهٔ‌شاهانه شرفصدور یافت که‌واپور (باطوم) نام ادارهٔ‌مخصوصه باچهار وپنج هزار وقیه‌آرد و(بکسماد) وبقدر پانزده‌نفرطبیب‌وجراح باادویه واجزای‌لازم‌وچادر وسایراسباب‌ومایحتاج برای‌اعانت مصیبت زدگان روانهٔ جزیره مذکور بشود •

علاوه‌براین باطراف ونواحی جزیرهٔ مذکور بموجب ارادهٔ‌سنیه‌اوامرمؤکدصادرشده‌است که‌از معاونت ویاریٔ مصیبت‌زدگان بوجهی‌فروگذاری ننمایند • چنانکه از ولایت ازمیر ونواحیٔ آن بفرستادن اعانه مباشرت کرده‌شده‌است •

ازتمدید زلزله تحقیق نمودن مقدارتلفات ممکن نبوده‌است • ولی ازقرارتخمین مقدارتلف‌شدگان بیش ازتصور بوده‌است •

ایزد متعال همهٔ بلاد وممالك را از اینگونه بلاهای ناگهانی در حفظ وحراست خداوندی مصون ومحفوظ بداراد •

ازجانب‌حکومت سنیه درباب‌ساخته‌شدن راههای ارابه از ازمیر بقصبه‌های (اورله) و(سفریحصار) خطاب باهالی دهات همجوار بیانامهٔ نشر شده‌صورت‌آن‌را در روز نامهٔ‌ولایت آیدین مطالعه نموده مناسب دیدیم که ترجمهٔ آنرا بطورخلاصه ذیلا بنگاریم • چون مانیز درباب ساختن وتسویه نمودن راههای ایران از چندی باین‌طرف نوشتن تفصیلی‌را درنظر داشتیم ولی از عدم گنجایش آن تفصیل اکنون بترجمهٔ همین بیانامه اکتفا نموده مطالعات خود مارا درباب تسویهٔ راههای ایران به آینده واگذاشتیم •

﴿ ترجمهٔ بیانامه ﴾

بجهة اینکه از راهی که از ازمیر به(اورله) و(سفریحصار) میرود ازصعوبت راه کارکردن ارابه ممکن نیست واشیای‌لازم بواسطه اسب وشتر والاغ حمل ونقل میشود • هرگاه این راه تسویه بشود بطوریکه ممکن‌باشد آرابه کار بکنند اجرت‌نقلیه بنصف وبلکه بثلث این‌اجرت‌حاضر پایین میآید وکار نقلیه سهولت هم حاصل میکند که فائدهٔ این یکی راجع باهل دهاتی است که در داخل (اورله) وسفریحصار مسکن‌دارند درصورتیکه این‌راه ساخته‌شود هیچ شك نیست که معیشت آنها وسعت یافته مساکن ایشان آبادتر میگردد • حال آنکه ساختن این راه بطور یکه ارابه‌کار بکنند خیلی‌آسان‌است • چنانکه معلوم است در هرممالك ساخته شدن اینگونه راهها بواسطهٔ اهالی که‌منافع‌راه نیز باآنها عایداست ازقوه بفعل‌میآید • خصوصااین‌راه که‌بوضع راه (شوسه) بطورمکمل ساخته نخواهدشد بل‌تنها عبارت ازنوعی تسویهٔ راه‌است که‌ارابه تواندکار بکند • ودراین راه‌خیلی جاهاهست که‌مسافت‌یکهزاروپانصدقدم‌راتنها بیست وسی‌نفر عمله درظرف دوسه روز میتواند هموار بکند • و بعض جاهای صعب‌المرورنیز یافت میشود که‌چهارصد و پانصد نفر درعرض‌ده روز بل بیشتر همینکه هموار توانند نمود اینك‌از ازمیر تا (اورله) و(سفریحصار)اراضی صعب‌المرور وسهل‌العبور از یکدیگر جدا شده عملیات آنجاها نیز درمیان اهالی دهات بطور مساوات تقسیم خواهدشد • چنانکه جاهایی را که‌عملیات‌آن‌دشواراست‌بهریکنفریك‌یادو ویاسه‌قدم وازاراضی که کارهموار نمودن آن آسان است بهر یك نفر بقیاس هموارى پانزده ویا بیست قدم ویا بیشتر تخصیص وتقسیم‌شده‌است که هرکس حصهٔ خودرا که ازروی‌مساوات‌است بانجام برساند•

همه کسانیکه درحدود داخل این‌راه‌کم‌وبیش املاك واراضی دارند همگی درانجام دادن عملیات این‌راه سهیم وشریك هستند باید هرکس بالسویه قسمت خودرا انجام دهد •

آنانکه از انجام دادن سهم خود استنکاف نمایند بدل عملیات آنها از محصولات خودشان گرفته خواهدشد •

پس باید اهالی‌دهات رفته موقع عملیات‌را دیده تاآخرماه نیسان‌رومی‌بقرار یکه‌مهندس‌تعریف ونشان میدهد هموار نمایند وعموم‌اهالی درباب تسویهٔ این‌راه باید باتفاق همدیکر بکوشند و بهر حال لازم‌است که‌تااخر ماه نیسان عملیات راه مقرون بختام بشود • درعملیات راه نیز اهالیٔ دهات بهرنحوکه باهمدیکر سازش نمایند مختار هستند یعنی کسیکه خودکار دارد میتواند کسان‌بی‌کاررا باجرت روزانه بجای‌خودوآقانوکر خود و پدر پسر خودرا بکار بگمارد •

آنانکه ازدهاتیان حصهٔ خودشانرا تا آخر نیسان درست نکنند حصهٔ انهارا حکومت خود درست نموده اجرت روزانهٔ اورا درثانی ازدهاتیان خواهد گرفت • چون‌فائده این‌تسویهٔ راه ازهرجهت راجع بخود دهاتیان است این است که‌زیاده براین مطلب‌محتاج تفصیل نبود •

بمخصصات وزارت معارف عمومیهٔ حکومت مصر هرسال افزوده میشود چنانکه درسال ۱۸۷۹ میلادی مقرریهٔ سالیانه دائرهٔ معارف عمومی در مصر تنها عبارت ازسی وهشتهزار لیرا بود حال آنکه درسال ۱۸۸۰ تخصیصات دائرهٔ مذکور به پنجاه هزار ودر همین سال ۱۸۸۱ میلادی تاهشتاد ویك هزارلیرا افزوده شده است.

ازآغاز ماه کانون اول تابیست وهشتم ماه شباط فرنکی درظرف هشتاد وهشت روز واردات حکومت خدیوی مصر یك ملیون وچهار صد ویکهزار وهفتصد وشصت وشش لیرا ومخارج حکومت مشارالیها پانصد ونود هزار وچهارصد ونود لیرا بوده است.

ازجانب کومپانیهٔ قنال سویش غدغن شده است واپورهایی را که ازخلیج بصره وسائر لنگرگاهها رسیده دچار کرانتین شده اند ازقنال سویش بانطرف راه مرور داده نشود.

چون ازجانب ادارهٔ صحیهٔ اسلامبول باداره صحیهٔ مصر از بودن ناخوشی درخطهٔ عراق اخبار داده نشده است بنابراین ادارهٔ صحیهٔ مصر قرار داده است. واپورهایی را که ازجانب (العریش) و (مرسین) بسواحل مصر وارد میشوند سه روز کرانتین داده اید.

دولت اسپانیا واپورهایی را که ازسواحل عثمانی وارد میشوند قرارداده است هفت روز درز یر کرانتین نگاهداشته شوند.

(ورقه)

این بندهٔ جانی واعظ طهرانی درسال هزار دویست نود وهشت از زیارت بیت الحرام وتقبیل عتبهٔ نبویه سیدانام علیه الصلوة والسلام معاودت کرده درعلیهٔ اسلامبول بصحیفهٔ که حکیم دانشور منشیٔ نیك سیر اختر دردههٔ آخر ربیع الثانی طبع نموده بودند درمحضری نظر افتاد یکی ازاهل علم ووعظ اخطارات خودرادرترغیب بجهاد برای جناب مومی الیه هدیه فرستاده بود تاطبع کرده برای عموم بندکان هدیه فرستد. از آنکه جمعی داعی را هم ازخدام علما واز مخلصین واعظین میدانند واز ایشانم میخوانند این چند کلمه را تلقین کرده نیز خدمت اختراهداء کرده تاطبع نموده نشر دهد البته مثاب ومأجور خواهند بود. عجالة عرض میکنم فقهاء عظام کتابها در جهاد وآداب آن مشروحا مرقوم فرموده اند از آنجمله فروع دین برشش گونه است صوم وصلواة خمس وزکات حج وجهاد. اما صوم وصلواة از ریاضات بدنیه است وخمس وزکات از ریاضات مالیه وحج وجهاد ازریاضات بدنیه ومالیه محسوب میشود. واین دوقسم اخیر بمفاد (افضل الاعمال احزها) ازفرائض وریاضات دیکر افضل واجل است ومذهب امامیه برآن است جهاد باید باذن امام علیهم السلام ویا نائب خاص باشد. ودر این زمان که امام علیهم السلام غائب است اذن این فریضهٔ جلیله درعهدهٔ نائب خاص یعنی رئیس ملت است. امافرموده اند مقدمهٔ واجب واجب است یعنی جهادرا علم وآدابی است وآن درعهدهٔ سلطان عهد وپادشاه وقت است که بقدرمیسور درتربیت وتادیب آحاد رعایا وافراد برایا قصور نکنند تا زمان لزوم اذن صریح ازنائب خاص برسد.

پس اهتمام این امر اهم اول موقوف بهمت عالیهٔ دولت است ودرثانی موکول بامر مجتهد جامع الشرائط مبسوط الید وهمانا جهاد لازم است بادشمنان دین باشدیا آنانکه درحدود مملکت مسلمین درکمین اند ومملکت اسلامیان بواسطهٔ شائبتی که دارد همیشه مغبوط دول خارجه بوده است وازمصاحبت ومجاورت اهالی آن تفاخر داشته اند.

بلی چیزی که برخی را متزلزل دارد قلت اسلامیان وکثرت دشمنان ایشان است. همانا یك قصاب ازیکتن خون هزاران کوسفند پروایی ندارد وذرهٔ آتشی خرمنهای هیزم را نابود کند. ودانهٔ سنکی فوجی اززاغان را پریشان سازد وآیهٔ کریمهٔ (کم من فئة) اقوی شاهد است حال که چنین است دولت را سزد برعایای خود نوازش ومهربانی کامل کند. وامنیت فراوان دهد که یکی ازشرائط تربیت وتأدیب جنك محبت دوستانه است چنانکه درجریده ها از پادشاهان دول خارجه میخوانیم مانند انکلیس ونمسه وروس وفرانسه علی ای حال تاامنیت درآحاد طبقات رعیت نباشد باتشویق کامل مائل وراغب بجهاد نمیشوند و بخلوص دست ازجان ومال خودشان برنمیدارند وقدری ازآداب تعلیم هم درعهدهٔ رئیس ملت است که بادولت همراهی کرده غفلت ازایشان ننماید تاسیاسیات شرعیه واحکام نبویه که ازشرع اقدس رسیده انفاذ واجراشود چنانچه درکتاب (جنة النعیم) درپندنامهٔ فارسی شرح داده ام. هان هان ای مسلمانان دشمن درکمین است وتوخانه نشین قدمی بیرون نهودستی ازآستین برآور جان خودت را تلف مکن وناموس شرعرا نگاهدار وفضیلت این فریضه را بدان ودین پدران خودت را بباد مده وازاین علم بزرك آگاه شو که اگر کارت منجر بدفاع شود فائدهٔ جهادرا ندارد پس حال وقت غنیمت بشمارتشویف وتعطل راکنار بگذار که عیب بزرك مسلمانان تأخیروقت وتضییع زمان وبی پرهیزی ازسوء عاقبت است نباید درخانها بنشینیم وبکوئیم ما کاری نیست عالم وجاهل وضیع وشریف درنگاهبانیٔ ملت ونگاهداریٔ دولت باید شریك باشند که اگر یکی ازایشان قصوری ورزد مورد مؤاخذهٔ خداوند سبحانه تعالی است. مثلا درکشتی اگر یك خروار کندم ریخته شود بمقداروزن آن یك خروارسنکینی است واگر یك حبهٔ آن را بردارند بهما نمقدار ازوزن آن کاهیده میکردد حال حکایت ماهااست یکتن هم تقویت مینماید وهم میکاهاند خوب است اسلامیان اتفاق کرده باظهار غیرت ودولت خواهی وملت پرستی درتمام قصدسوء اعادی دین برآیند ونکذارند درپنج وقت در امکنهٔ رفیعه شهادتین اززبان جارچیان خداوند بیفتد. ومثل (اخسرمن ابی غلشان) که درالسنهٔ اعراب متداول است درحق ایشان صادق آید. عرض کرده ام (کرنویسم یك کتابی در جهاد) (چون عمل نبود رود جمله باد) امضا

حاجی ملاباقر

حضرت مستطاب اشرف والاحسام السلطنه پریروز خیال تشریف فرمایی داشتند ازقراریکه اطلاع حاصل نمودیم بجهت ناتمام بودن نامهٔ همایون اعلا حضرت پادشاهی باعلاحضرت پادشاه ایران که مقرراست بواسطهٔ سعادتمآب سلیمان پاشادرمعیت حضرت مستطاب والا فرستاده شود بموجب اشارتی که ازجانب ماین همایون ملوکانه شده است تاخیرواقع کردیده است.

ازجانب سنی الجوانب پادشاهی واپور همایون (عزالدین) برای سواری حضرت مستطاب والا مامور شده است وتالنکرکاه (پوطی) حضرت مستطاب والا وملتزمین رکاب مهمان اعلاحضرت پادشاهی بوده اند. احتمال تشریف فرمایی درایروز هست.

اینکه روزنامهٔ (وقت) نوشته بود ناخوشی طاعون ازنجف اشرف باذر بایجان سرایت نموده حتی درشهر مراغه چند نفر ازناخوشیٔ مذکور درکذشته است بوجهی قرین صحت نتواند شد. سرایت ناخوشی مذکور از نجف تا اذر بایجاز محال است. ولی ازقراریکه بطور موثق اطلاع داریم درکردستان مسکن شیخ عبیداه ناخوشیٔ (جای محرقه) بوده است. ناخوشیٔ مذکور بمراغه وسلماس ازآنجا سرایت نموده بحمداه چندان مهلك نبوده است

﴿ مکاتیب ﴾

بواسطهٔ بی‌طرفی که ازاوصاف حمیدهٔ روزنامه نویسان مستقیم‌الاطوار وخصوصا خود شیوهٔ پسندیده منشیٔ محترم اختراست مستدعی‌هستم که این ورقه‌را درصحائف اختر درج فرمایند.

درشمارهٔ هفتم ونهم روزنامهٔ کرامیٔ اختر شرحی بامضای م۰۰۰ افشار خواندم در شماره هفتم درآخر مطالبش نوشته بودکه (اگر ازجانب دولت‌ایران بخیال اصلاح و یاتغییر الف‌با اقدامی بشود درمیان ایرانیان کسی پیدا میشود که‌اختراع خطی نموده باشد) انصاف فرماید مخترع‌الف‌بای رشدی ایرانی نیست مگر ینکی دنیایی‌است ؟

درشمارهٔ نهم ایرادی که کرده این‌است که‌در صورت اجرا کردن این الف با راه مراوده ومناسبات ما با اهالی‌اروپ بازشده فرنکی مآبی خود را باتمام توانیم رسانید . ودر آخر ورقه خود اذعان میکند که(ماتا علم‌قوانین‌حکمت‌عملی‌را دروطن خود تعمیم ندهیم وباهمسایکان خود کرم معاملات‌تجارتی ووادادی نشویم ترقی ماها محال است) من هم میپرسم اگرماهاباهمسایکان خود که عبارت ازفرنکیان است راه مراوده را که اینقدر معایب در اول ورقه خود بآن بیان نموده باز نکنیم از کجا وپیش‌کی حکمت عملی‌را بیاموزیم وباکیها تجارت کنیم با (کلدانیها) و(سریانیها) یا با (عبرانیها) وانکهی بدون دانستن زبان‌مراوده وتجارت چگونه موافق مقصود بعمل خواهد آمد گذشته از این مشارالیه غفلت دارد ازاینکه‌ما بنای مراوده باآنهانگذاشته ایم آنها بابرام واصرار وحیله‌وزور درمراوده‌را باما بازکرده‌اند و بدون وحشت وتنفر ازماها داخل میان‌ما کشته علوم ورسوم مدنیت مارایاد گرفته برده درممالك خودشان بکمال رسانیده‌اند ومابواسطهٔ کناره‌جویی خودمان ازترقی انها بی‌خبرمانده درخواب‌غفلت غنوده‌ایم . ایا عقلا حکم نمیکنند که‌حالاوقت بیداری است ؟

سلنا باعتقادم۰۰۰ افشارماخواستیم مراودهٔ خودمانرا ازفرنکیان قطع نمایم اباانها هم‌ازما دست خواهند برداشت ومراودات خود شانرا ازماخواهند برید وچیت رنکار رنك خودشانرا بممالك‌ما نخواهند آورد ؟

اگر بگویدکه‌ما بمراودهٔ آنان مجبور نیستیم جوابش نزد هرشخصیکه قدری اطلاع‌ازپولیتیك شرق وغرب دارد واضح است احتیاج بتفصیل ندارد . همین‌جنك‌آخریٔ دولتهای‌اروپ‌باایمپراتور چین شاهدابنداست . ایمپراتور مشارالیه هیچ نمیخواست که‌عادات هشتهزارسالهٔ خود شانرا (چون تاریخ چینیان باعتقادخودشان ازهشتهزار سال‌چیزی بالاشروع میشود) ترك نموده راه مراوده وآمد ورفت‌را باملل خارجه بازکرده ایشانرا بمملکت‌خودراه دهد . اگراین‌مراودهٔ تجارتی ووادادیٔ چینیان بافرنکیان بواسطهٔ‌توپ وتفنك فرنکیان مجبورا بازنشد بس بکدام‌وسیله بازکردید .

عجب دارم ازاینکه م ۰۰۰ افشار قبول نمودن خطوط (کلدانی)و(سریانی)و(عبرانی) حتی ارمنی‌را بخط (لاتین) که‌فی‌الواقع معروف کل‌ملل ودول متمدن‌است ترجیح میدهد ودلیلش باعتقاد خوداین است که‌بازاین خطوط ازنتائج حکمت شرقیون میباشد من‌ازایشان میپرسم مگر خط لاتین ازنتائج حکمت غربیون است ؟

محض بجهة اطلاع برادر خود م۰۰۰افشار وامثال‌ایشان‌و بیرون آوردن‌آنهاازاین اشتباه لازم دانستیم که‌ازتاریخ عمومی جهان(هستوارژنرال) که‌مسلم جمیع دنیا است ودرهمه زبانهای اروپ ترجمه‌شده دردارالفنونهای فرنکستان تعلیم‌میشود ترجمهٔ شرحی‌را که‌درخصوص ابتدا واختراع وایجاد خط ذکر نموده‌است عرض نمایم .

مؤلف مشارالیه میگوید . درزمان قدیم بحکم عقل چنین یافتند که‌انسان لابداست ازاینکه خیالاب خودرا بجهة تفهیم والقاء یکدیکر بالواح ثبت نمایند . بنابراین (بیرو وغلیف)را علامات برای الفاظ تعبیه کردند ونخستین‌طایفه که‌درعهد قدیم بنقائص پرو غلیف برخوردند کالدیها (یعنی کلدانیها) بودند وآنها پیر و غلیف‌را بالفبای (سیلابی) مبدل کردند واز آنها (فنکها) یعنی (فنسیین) وعربها اخذ نمودند .

درنسب نامهٔ عربها ثبت شده است که‌آنان الفبای سیلابی را سیصد سال پیش از بعثت حضرت ختمی مآب علیه وآله الصلواة والسلام ازکلدانیهااخذکرده‌وتاحال‌بابعض تغییرات که‌بمرور شده‌استعمال‌میکنند .

پس (فنکها) دیدندکه ادای‌مقاصد در زبان ایشان با الفبای سیلابی یعنی حروف صامته بدون استعمال حروف مصوته یعنی اعراب خیلی‌مشکل است پس نزدهریك ازحروف صامته یك حروف مصوته نیز وضع کرده درهیئت‌کلمه‌مندرج نمودند وبدین‌سبب خواندن ونوشتن جمیع مطالب کمال آسانی وسهولت بمرسانید ویونانیان این الفبای کامل‌را از (فنکها) اخذکرده بالفبای (الفابیتی) موسومش‌کردند . بعدسایر ملل‌اروپ این خط (الفبابیتی) را اخذ و باندك تصرف استعمال نمودند . انتهی

پس برادرمن م۰۰۰افشار وغیرهم خواهند دانست که استعمال کردن ومعمول داشتن نقوش الفبای لاتین که‌ازنتائج طبع اجداد ماشرقیون است بجهت ماهیچ کسرشانی وارد نخواهدشد. زیرا که حق موروثیٔ خود مان است وفرنکیها این خطوط (الفابیتی) را ازما اخذکرده واز برکت افکار اجداد ماشرقیون بدین‌پایه ومایه رسیده‌اند وما بسبب غفلت خودمان‌بدین‌حالت‌افتاده‌ایم‌وباید ملتفت این نکته‌شدکه.

(تکیه برجای بزرکان‌نتوان‌زد بکزاف)
(تاکه اسباب بزرکی‌همه‌آماده شود)

صاحب رسالهٔ رشدیه از قراریکه معلوم میشودچه‌قدر زحمتها کشیده ودر راه نیکخواهی دولت وملت متحمل مخارج زیادکردیده درتسهیل تعلیم وتعلم زبانهای شرقی الف بایی ترتیب داده وبسیاری از دانشمندان ایران وعثمانی وژاپون وفرنکستان وافریك وینکی دنیا وغیره نسخها ازآن فرستاده درهمه جا مقبول ومطبوع افتاده است . پس م۰۰۰ افشار عوض اینهمه‌ایرادات زحمت‌کشیده یك الفبایی هم‌ایشان اختراع نموده در جهان انتشار بدهند وقتیکه دیدیم الفبای مخترعهٔ او بهتر از الفبای مخترعهٔ میرزا رضا است باکمال‌میل وممنونیت الفبای اورا تصدیق کرده زبان به‌ثناکویی وتشکر او باز میکنیم . ماباقائل کار نداریم طرف دقت ونظر ما قول است . م۰۰۰افشار ۰ع طهرانی ۰ت اصفهانی ج لر ۰ میرزا رضای‌تبریزی . هیچ بحال مانفاوت نمیکند همه تابع یکدولت وافراد یك ملت ودرحکم نفس واحد میباشند .

جای حیرت اینکه م ۰۰۰افشار ازکاغذ (جغرال آدولف برژه) نکتهٔ (زیرا که همهٔ این خطوط مستعمل‌ومعروف‌کل‌فرنکستان میباشند)را که فی‌الحقیقه از عمدهٔ محسنات خط اختراعی

میرزا رضا است عنوان کرده بحث میکند ولی مطلبی که ایشان وسایر خیرخواهان ملت باید طرف اهمیت دانسته ونظر رؤسای ملت را بطرف آن جلب نمایند غفلت میکنند . وآن مطلب عبارت ازاین است که جنرال مومی الیه مینویسد اطمینان میدهم بشما که دنیا همیشه بدینمنوال نخواهد رفت

پس کار آگاهان ملت وآقایان دیپلومات باید ملتفت این نکته شده راه این سیل پرآشوب را که ازجانب غرب رو بویرانی شرق میآید سد نمایند والا (ترسم این سیل دمادم ببرد بنیادم)

افسوس که درد زیاد است وزبان کفتن ندارم . خدای بی انباز مصنف رسالهٔ رشدیه را توفیق دهاد که بحث القبای او بمطالب زیادمارا ملتفت خواهد ساخت . کاش همه خیرخواهان ملت مانند م ... افشار خیالات خود شانرا مستور نمیداشتند . نخستین شرطی دراجرای امری اطراف آنرا بدقت ملاحظه کردن است واین نمیشود مکر باظهار داشتن کار آگاهان ملت تصورات خودشانرا که بالاخره همهٔ آنهارا تطبیق کرده انتخاب یکی ازآنهارا باکثریت آراء محول نمایند .

امضا

یك ایرانی منصف

فقرات ذیل در اخبار نامهٔ (ایران) منطبعهٔ دارالخلافهٔ طهران دیده شد

روز پنجشنبهٔ ۱۷ ربیع الاول که روز عید مولود مسعود حضرت خاتم النبیین وسید المرسلین صلوات الله علیه وعلی آله الطاهرین بود سلام عام درپیشگاه حضور باهر النور اعلیحضرت شاهنشاه اسلام پناه خلدالله ملکه وسلطانه منعقد کردید ذات معدلت صفات اقدس باریکه خسروانی جلوس فرموده وزرای عظام وشاهزادکان بزرك خانواده سلطنت وعموم صاحب منصبان نظام وامرای عسکریه وسایر طبقات خدام آستان همایون ازارباب سیف وقلم وغیرهما باالبسهٔ رسمیه درپیشگاه خلافت کبری حاضر و بزیارت جمال مهر تمثال شاهانه مستسعد کردیدند تبریکات بابرکات بیان الهام تبیان پادشاهی بار یافتکان در بار معدلت مدار مقدس را موجب سر بلندی وافتخار آمد نواب اللهقلیخان ایلخانی درجواب خطابات ملهمات خسروانه عرایض لایقه نمود خطیب خطبهٔ بلیغه قرائت کرد شاهزاده سام میرزای شمس الشعرا قصیده غرا بعرض رسانید شلیك توپ وسایر شرایط سلام عام بنحو اکمل بعمل آمد .

هم دیروز نظر بجامعهٔ اسلامیه واتحاد ومودت کامل دولتین علیتین ایران وعثمانی جناب فخری بك سفیر کبیر دولت عثمانی باهمراهی جناب مؤتمن الملك وزیرامور خارجیه شرفیاب حضور مهر ظهور اعلاحضرت شاهنشاهی دام ملکه کردیده خطابه شایان درتهنیت وتبریك عید سعید بعرض رسانیده ازجانب سنی الجوانب همایون نیز نسبت بجناب سفیر کبیر معظم له بذل تفقدات کامله ومراحم خاصه شاهانه کردید .

پیشتر در اثنای شورش اکراد که جناب مقرب الخاقان تیمور پاشاخان سرتیپ اول نیز مانند سایر صاحب منصبان وامرای عسکری مامور به تنبیه آنان شده در پیشکاه (ارومیه) باشیخ عبیداه وهمراهانش مصاف داده آنهارا شکسته واز اطراف ارومیه دور نموده بود تفاصیل آنرا بطور موثق نوشته بودیم که باهتمام مشار الیه وکارآکاهی وشجاعت فوق العاده که بالفطره دارای آن است ودربسیاری ازمعارك ازایشان همه کس دیده وشنیده است ارومیه از تسلط شورشیان محفوظ مانده سهل است که بزرکترین قوت اکراد را پراکنده و پریشان نمود ولی پس ازآن بااینکه این مطلب مانند آفتاب روشن بود بعض کسان باغرض ورقهٔ بادارهٔ روزنامهٔ (ضیا) منطبعهٔ تفلیس فرستاده خواسته اند که خدمات مشار الیه را در نظرها بی قدر نمایند و پارهٔ مطالب غیر صحیح در ورقهٔ مذکور نوشته بودند وما آنوقت بملاحظهٔ اینکه مندرجات ورقهٔ مذکور طرف اعتنا نبود چیزی درآنباب ننوشتیم تا اینکه اینروزها کاغذی ازتبریز بامضای شخص بی غرض ومنصف که بدین صفتها معروف ادارهٔ اختر وخود از آغاز حرکت اردوی ابوا بجمعی سرتیپ مشار الیه بجهة تمشیت مصالح شخصی خود همراه اردوی مذکور بود بادارهٔ اختر رسیده ضمنا تاسف ازمندرجات ورقهٔ مطبوعه در روزنامهٔ (ضیا) نموده بدلایل واضحه صاحب غرض بودن نکارندکان آن ورقه را اثبات کرده است که بملاحظات چند ما نوشتن کاغذ مذکوررا بتفصیل مناسب ندانستیم چه تفصیل کاغذ مذکور محتاج بنوشتن وقوعات جنك با اکراد وشکست یافتن وپراکنده شدن آنها بود که این مطالب مفصلا نوشته شده اکنون موقع آن کذشته است . ولی بموجب کاغذهای متعدد که از اشخاص دانشمند وباوقوف وبی غرض که دخلی بعوالم لشکرکشی وسرداری ندارند بادارهٔ اختر رسیده معلوم شده است که مقرب الخاقان تیمور پاشا خان در این جنك اکراد داد مردانکی ووطن پرستی داده درراه دولت وملت چنانکه تاکنون خدمات اومسبوق است این بارنیز خدمات شایان بعمل آورده است . ودرنکاهداری رعایای پادشاه بوجهی فروکذاری ننموده است حتی در هر جا دهات مساکن ارامنه ویهود را قراولها کماشته آنانرا ازهرکونه آسیب محافظت نموده است .

کذشته ازاینها چنانکه ما بطور موثق اطلاع داریم سی وپنج کیسه تنباکو مال یکی ازمعتبرین تجار را که درآغاز شورش اکراد درحوالی بایزید بسرقت برده بودند بعد ازچندماه باهتمامات کافیهٔ سرتیپ مشار الیه ازاکراد عینا استرداد وبصاحبش تسلیم کرده شده است که این یکی نیز جداکانه دلیل حسن خدمات ومواظبت مشار الیه است زیرا تاکنون امثال این دیده نشده است که ازکرد دزدرا هزن مال مسروق پس ازچندی استرداد شده باید صاحب مال کردد . این است که محض بملاحظهٔ رفع اشتباهکاری روزنامهٔ (ضیا) ومطالعه کنندکان آن کرامی نامه بنکارش این تفصیل پرداختیم .

روزنامهای انکلستان مینویسد در هندوستان درمیان مامورین انکلیس وامیر عبدالرحمن خان حکمران کابل هنوز بطور رسمی معاملاتی جاری نشده است . درماه تموز فرنکی کذشته ازجانب مامورین انکلیس کاغذی بامیر مشار الیه فرستاده شده ضمنا حسیات دوستانهٔ امیر مشار الیه را دربارهٔ دولت انکلیس تصدیق وازمحسنات تاسیس یك حکومت منتظم درافغانستان یادآوری نموده پذیرفته شدن امارت امیر مشار الیه را ازجانب دولت انکلیس بیان علاوه برآن خاطرجمعی داده شده بوده است که ازجانب دولت انکلیس بکارهای داخلی افغانستان بوجهی مداخله نخواهدشد . ازامیر عبدالرحمن خان دراین مقابل خواهش شده بوده است که برای نکاهداری مناسبات دوستانه باممالکتهای همسایه درافغانستان ازجانب دولت انکلیس مسلمانی را سمت مصلحتکذاری داده خواهدشد .

درباب مناسبات خارجیهٔ افغانستان بمناسبت اینکه دولت انکلیس مداخلهٔ هیچ دولت را درکارهای افغانستان جایز نمیداند دولتین روس وایران نیز عدم مداخلهٔ خودشانرا تعهد نموده دولت انکلیس را دراین خصوص خاطر جمعی داده‌اند . بنابر این مناسبات افغانستان منحصر بدولت انکلیس بوده هرگاه درکارهای خارجیه افغانستان نصایح دولت انکلیس‌را اصغا نماید دولت انکلیس هرگونه تجاوزات خارجیه را ازافغانستان منع نموده درهنگام اقتضا دربارهٔ افغانستان معاونت لازم را بعمل‌خواهدآورد .

درخصوص پولیتیك روس با افغانستان ایمپراتور متوفای‌روس جنرال کوفان‌را ازمخابرات با افاغنه منع نموده بود ولی جنرالهای روس در اغلب مواد اوامر ایمپراتوری را بطور لائق بجا نمیاورند .

خانوادهٔ امیر عبدالرحمن خان هنوز در (تاشکند) هستند ولی دراین‌نزدیکی مقرراست باجمعی ازسواران روس عازم‌کابل باشند مامورین روس تا حدود با آنها بطور مشایعت همراهی خواهد نمود وبدینوسیله جنرال کوفان با امیر عبدالرحمن‌خان آغاز بمخابرات ومکاتبات خواهد کرد . (وقت)

درنسخهٔ گذشته بموجب خبرهای تلگرافی نوشته بودیم که پرنس‌شارل حکمران رومانیا را عنوان قرالی (پادشاهی) داده شده است . (روزنامهٔ‌نایه‌فرایه‌پره‌سه) تفصیل این مطلب‌را بقرارذیل مینویسد .

در اجتماع مجلس مبعوثان رومانیا که بتاریخ بیست وششم ماه مارس فرنکی واقع شد جنرال (له‌قا) درمجلس‌تکلیف نمودکه پرنس مشارالیهارا عنوان پادشاهی داده شود واین تکلیف جنرال مومی الیه از جانب اعضا وسایر شنوندکان بآفرینها پذیرفته شده‌است . فورا این‌خبر درشهر بکرش که پای تخت است انتشار یافته موجب خشنودی ومسرت عموم اهالی گردیده است . انجمنهای‌مجلس مبعوثان نیز بهمین مناسبت برای ترتیب دادن ونوشتن راپورت پذیرفته شدن این تکلیف اجتماع نموده‌اند .

مجلس پس ازانجام دادن ترتیب راپورت دوباره بازشده بموجب تکلیف (جنرال‌له‌قا) راپورت انجمنها تقدیم مجلس شده‌است (لایحهٔ تکلیفنامه درضمن خبرهای‌تلگرافی نوشته‌شده‌بود) بعضی ازاعضای مجلس مبعوثان خطابه‌های مناسب خوانده مجلس‌را بپذیرفتن این‌تکلیف‌وادار نموده اظهار داشته‌اند که‌پذیرفته شدن این تکلیف استقلال رومانیارا نتیجه خواهدداد .

پس‌ازآن (مسیو روزه‌تی) رئیس مجلس برخواسته خطابهٔ خوانده ضمنا ازجان فشانیهای خود که‌درراه استقلال رومانیا نموده‌بود سخن بمیان آورده اظهار داشت بجهة اینکه پیش ازدریافت اجل میسر شدن استقلال رومانیارا که‌ازدیرگاهی مطمح نظر ومنتهای آرزو اهالی بود دیدم خودرا نیك بخت می‌پندارم .

(مسیو لاهواری) نیز ازاعضای مجلس مبعوثان درضمن خطابهٔ‌خوداظهار نمودکه . بمناسبت‌موجود بودن اتفاق آراءدرباب‌پذیرفتن‌این مطلب درمیان جمعیت محافظه کاران که‌خودنیز منسوب بآن جمعیت هستم‌تکلیفنامه‌را قبول‌واین فقره‌را نشانهٔ نخستین رعایت در بارهٔ اعلا حضرت حشمت مآب پادشاه خودمان‌میدانم .

پس‌ازآن ازجانب (مسیو فلو)و(مسیو شیسو) نامان ازاعضای مجلس خطابهای مناسب خوانده شده است . (مسیو بوه‌رسکو) وزیر خارجیه نیز اظهارداشته است که . درباب فقرهٔ اعلان عنوان پادشاهی رومانیا ازجانب هیچ‌دولت ایقاع اشکالات نخواهدشد وبدین‌واسطه درخط‌حرکت سیاسیهٔ رومانیا بهیچ وجه تغییری واقع نخواهد گردید .

بعد از آن (مسیو براتیانو) رئیس وزرا بیان نمود که . ازاین قرارداد واقدامات مجلس‌مبعوثان ملت(رومانیا) بآرزوی‌خودشان که‌ازسال۱۸۳۲ میلادی درخاطر مکنون داشتند خواهند رسید بنابر این نود ونه نفر اعضای مجلس مبعوثان که‌حاضر بودند لایحهٔ تکلیفنامهٔ‌مذکوررا باتفاق آراء پذیرفته گردید .

پس (مسیو روزه‌تی) رئیس وزرا نتیجهٔ قرارداد مجلس را بدین گونه اعلان نمود که . (مجلس مبعوثان رومانیا عنوان پادشاهی داده است (زنده‌باد اعلاحضرت نخستین‌شارل‌پادشاه رومانیا)

بعداز پذیرفته‌شدن‌لایحهٔ‌مذکوره‌تکلیفنامه‌ازجانب مجلس مبعوثان بمجلس اعیان فرستاده‌شده‌درمجلس مذکورنیز بعدازخوانده شدن خطابهای تشویق آمیز پذیرفته گردیده طرف مغرب اعضای مجالس مبعوثان واعیان یکی شده باتفاق لایحهٔ قرار دادرا بعمارت پادشاه رومانیا پرده تقدیم واعلاحضرت پادشاه وزن ایشان‌را تبریك وتهنیت گفته‌اند . پادشاه مشارالیه پس از پذیرفتن اعضای مجالس مذکوره بسالکون عمارت بیرون آمده اهالی‌را که‌در پیشگاه عمارت جمع شده بتریك وتهنیت بلند آواز بودندتشکرنموده‌است .

پس‌ازآن‌تمام شهر پای‌تخت‌آیین‌بندی وچراغان گردیده اهالی بترنمات موزیك‌مسرور شده بعیش وعشرت پرداخته‌اند .

روزنامهٔ تایمس‌میکوید . (لوردیکونسفیلد) رئیس وزرای سابق انکلستان ازسندهای حصهٔ قنال سویش که‌درآغاز عملیات قنات مذکور هریك‌سندحصه‌را بمبلغ بیست‌لیرا خریده بود قیمت هریك سند تاهفتاد وهشت‌لیرا بالارفته وبدین‌حساب‌مشارالیه‌را ازسندهای حصهٔ قنال مذکورده ملیون ودویست هزار لیرای‌انکلیس تمتع‌حاصل شده‌است .

شهر پترسبورك که‌اکنون پای‌تخت دولت روس‌است بسیاری ازساکنان آن تبعهٔ خارجه وقسمت بزرکی ازاهالی نیز ازملت المان هستند که بمرور بتبعیت دولت‌روس داخل شده اند . بنابراین‌امورضبطوربط‌شهرمذکوربدین‌ملاحظات حکومت‌را باشکالات میاندازد این‌است که‌ازجانب دولت‌روس متصور بوده‌است که شهرمسکو که پای‌تخت قدیم دولت‌روس‌است دوباره پای تخت قرار داده شود . این تصورات دولت روس را اخبارنامها نیز بکمال تحسین وآفرین تصدیق میکنند .

طاهر